

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyitltéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÉVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.

Félévre 2 „

Maros-Vásárhely jun. 15.

T. szerkesztő ur! Becses lapjának mult heti számában „Maros-Vásárhely jövője” czim alatt két cikkecske jelent meg, melynek írója, ha nem is új, de mindenestre gyakorlati, és figyelemre méltó eszméssel foglalkozik. Valóban ideje is volna már, hogy tegyünk is már valamit városunk emelésére s idegen befolyásoktól biztosítására; ideje volna, hogy szívünkre véve a kor igényeit, törekedjünk építkezés s iparunk fejlesztése által előre készülni, s készíteni városunkat a nagy úgásra, melyet azon napon, midőn a nagyobb világból ide robogó gőzkocsi mozdonyát legelőször meglátni alkalmunk lesz, e városnak is okvetlen megtenni kell.

Az idézett cikkek csak általánosságban tárgyalják a teendőket, s bár hiszem, hogy városunk jövője iránt érdeklődő polgáraink közül nem egy jelesünknek fognak azok gondolkodásra alkalmat nyújtani, s talán sokakat tette is ébresztetni, még is ha becses lapjában helyet ad e soromnak igénytelen tollammal felhasználni kívánom arra, hogy egy itt ott már hallott eszmét a nyilvános megvitatás térré emeljek.

Nem rég, midőn városunknak egy küldöttsége járt Pesten, egyik tagja után tekintett ott, ha nem lehetne-e valamely nagyobb pénzintézetből a városi építkezésekre szükséges kölcsönt kieszközölni. — Tudtomra a jövőre lett biztatva, midőn telekkönyvezésünk kész lesz. Ezt megvárni annyit tenne, mint a szükséges építkezések megkezdését évekre elnapolni. — Pénzügyi miveleteknél felette fontos kérdés a gyors kivitel, mert szükségleteket, melyeket ma kell fedezni, évek múlva, már vagy épen nem, vagy csak jelentékenyül nagyobb összegekkel lehet utánpótolni.

E kis országrésznek t. szerkesztő ur valljuk be: régi gyengesége, az önmagában való bizalmatlanság (mire az idézett cikkek is — bár szeliden — hivatkoznak). Ha valamit tenni kell, azt hisszük, okvetlen külső segítség szükséges.

Valjon ne tudnók mi saját erőnkön, saját munkásságunkkal kiteremteni a vá-

rosunknak szükséges kölcsönösszeget Buda, Trieszt, Miláno, Frankfurt s sok más város kisorsolási kölcsönökkel segített magán évtizedek előtt már, s ma a polgárisodás azon fokán állanak, hová e városnak is törekednie kell. De a legujabb időkből ismeretes lesz ön előtt a magyar kormány által Pest szépítésére eszközölt 24 millió kölcsön, mely 50 év alatt 5 és egy tized százalékkal törlesztve lesz, a résztvevők dus kamatokkal, esetleg jelentékeny nyeresémekkel láttatnak el, s 50 év múlva ott állandó a vállalkozási szellem ingyen emlékéül a nagyszerű rakpart, s több más művek, melyek Pestet európai jelentőségű várossá emelték.

Az összeg itt, mit e város szükségeltetik az említetthez képest, mert a 24 milliónak alig egy század része, de épen ezért volna tán előteremthető. Vagy hiányoznának e városon vagyonosabb lelkes polgárok? Vagy ne nyujtana-e e részben segédkezet már jó hirben álló bankvallatunk?

Fontoljuk és vitassuk meg t. szerkesztő ur ez eszmét. Én úgy hiszem, hogy az életre való volna, s első lépés lenne mindenestre azon czélfelé, melyet a már többször említett cikkek szerint e városnak elérni kell.

Különösen ajánlandó ez eszme képviselő testületünk figyelmébe, mert városi közügy lévén, annak áll feladatában e felmerült indítványnak megvitatása, s esetleg gyakorlati érvényesítése.

Fogadja tiszteletem kifejezését

egy m.-vásárhelyi polgár.

Düriüzkölő.

A tapasztalás régi s hosszú sora, mely Saultól épen Csernátanyig nyulik, bizonyítja: hogy valamely ügy legelkeseredettebb ellensége, később rajongó apostolává válhatik annak. Saul kéjelegve nézte, mint kövezik halálra az első keresztyén mártírt, s majd maga is buzgó hitterjesztővé lesz. Csernátany rémülve tapasztalá egykor, hogy a szegény embernek még a tükrös is árulója lehet, s most maga áll be ispiónnak. Ujsága közelebbi — 128 — számában „Egy eselészövény” czimű cikkben örült dühvel ront neki egy embernek, ki „gyülekezéseket tart, s igéreteket teszen azoknak, kik az ellenpártból elég együgyűek szövetkezni vele”; fenhangon „alakoskodás, árulás és összeesküvésről” vádgl egy férfit, ki az Andrássy miniszteriumot alá aknázni

ügyekszik. S ki ellen ez ép oly szenvedélyes, mint alaptalan vád? Horvát Boldizsár igazságszűgyér ellen. Magyarország egyik legnyiltabb, s őszintébb fia illetetik ez utczai hangon elmondott vádakkal. S ki által? Engedelemmel legyen mondva, Csernátany által. S honnan veszi azokat? Saját kebeléből. Sokszor megtörténik, hogy némely üzőbe vett egyén, az üldözők élén maga kiabálva lehangosabban, elfordítja magáról a figyelmet, s menekül. E praktikához fogott Csernátany. Látja: hogy a baloldal eszesebb tagjai megunták a folytonos negaczió politikáját; hogy röstelni kezdik Mileticsékkal egy gyékényen árulni tovább is; hogy a bihari pontokat túl szárnyalta az idő; s ennek következtében az ellenzék nagy része, a közjogi sovány térről, maholnap máshová teszi át hadiszállását. Ez eshetőség előérzetében szállja meg a vad szenvedély deliriuma. Az idő fojtogató kezét érzi pártja torán, s innen e fuldokló hörgés. „Magis miserandus, quam dammandus!”

* * *

A napokban, Csernátany fámosus cikke után, ily párbeszédnek valánk fűltanui.

— Legtöbbször egyoldalú a világ ítélete. Már ki hitte volna, hogy Csernátany oly résztvevő szívet hordozzon monoklija alatt?

— Honnan jut eszedbe e bizar gondolat?

— Hát nom olvastad; mily előzékeny gondoskodással figyelmezteti a miniszterelnököt, mai vezércikkében, hogy egyik miniszter „konspirál” a kabinet ellen?

— Igen, olvastam. Andrássy is elmondhatja neki, mint a mese beli ember a jukra került menyétnek, ha éretten tetted volna, megengednék eddig viselt dolgaidért; de mivel csak azért hajhászod oly mohó vágygyal a skandalumokat, hogy midőn kabinetem egyik kiváló tehetsége ellen, melynek magas születését sem tudhatjátok fel bűnéül, sárt dobálsz; ugyanakkor előfizetőkre vadászol; kurta vagy délután is, mint délelőtt voltál.

* * *

Közelebbről egy község nagy részben protestáns lakossága, eddigi felekezeti iskoláit közsegeikké változtatva, az iskolai vagyont is átadta. Ennek folytán felterjesztés történvén a kormányhoz, a leányiskola felépítésére 760 frt államsegély utalványoztatott. Mikre mindezek szépen megtörténtek, az egyházmegyei gyűlés, azt határozta: „hogy a községi iskola által a protestáns vallás függetlensége veszélyeztetve van; s hogy az iskolák vagyona, habár a község adományozta is, nem az iskoláké, hanem az egyetemes protestáns felekezeté; s így a községtől visszaveendő(!); továbbá, mivel egyik protestáns tanító merészelt a községi iskolához átpártolni, tanítói állásától elmozdítatik. E határozat végrehajtására az esperes, egy gondnok s egy lelkész, ki szálla a lakosokkal el akarták hitetni, hogy Zsidó tanítókat fognak kapni; s hogy a 760 frt csak felpénz a pópista vallásra, sat. A nép mindemellett megmaradt határozata mellett.

Mai számunkhoz lapunk előfizetési fölhívása van mellékelve.

Mindezek történtek az ur 1870-ik eszten-dejében. Azonban nem Ny.-Szeredában, hol a legnagyobb részben protestáns lakosság, miután felekezeti iskolája a szó teljes értelmében feneketlenül vált, az alatta volt pinczeboltozata tört be — s kijavításához ez idő szerint semmi remény, szintén községivé tette iskoláját, itt csak ezután történhetik ilyesmi. A fentebbi eset Biharmegyében, Tisza Kálmán segéd gondnoksága alatt történt.

— **Országgyűlés.** A képviselőház jun. 10 és 11-iki ülései, a vasutaknak voltak szentelve. Első napon az eszék-sziszeki összeköttetés iránya határozott el, Naschitzon, és Pozségán keresztül. Második napon a báttaszék-dombóvár-zákányi vasut volt tárgyalás alatt, melynek kiépítése még 1868-ban elhatározott. E vonal kiépítését Szögyényi László előadói röviden indokolván, általánosságban elfogadtatott. Ennek tárgyalása közben történt, hogy Horvát Boldizsár a házba lépve, roppant éljenzéssel fogadtatott, érdekes háttért szolgáltatván, a Csernaton újabban felfedezte konspirációját.

Ezeket kívül a miniszterelnök, több kisebb szentesített törvényt mutatott be, a melyek kihirdetettek. Kerkápoly pénzügyminiszter, pedig a lánczid-társulattal kötött szerződést nyújtotta be, kérvén annak még e hóban leendő tárgyalását.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszterium kinevezési bizottsága, a felsőbb kir. bíróságok személyzetében támadt hézagok pótlása és az ujonnan szervezett állomások betöltés iránti tanácskozást e hó 14-kén fejezte be. A képeségre fordított a főfigyelem, mely mellett azonban több esetben a nemzetiség, s különösen a hazában divó nyelvek ismerete is gyakorlott döntő befolyást. A több iekre menő elaboratumot a bizottság legifjabb tagja, Záder Gyula elnöki tikkár szerkesztette, s a munkát ma vagy legfeljebb holnap fog a miniszter elé terjesztetni.

— **A zágoni határvillongás** ismert ügyében a birtokosság jun. 7-dikén Szacsuai Gábor elnöke alatt ülést tartott. Az ülés hosszabb vita után 61 szóval 55 ellenében Bereczky Sándor indítványa értelmében abban állapodott meg, „hogy ősi birtokát a legszigorubbán őrizteti, minden lehető megtámadások ellen erejéből kitelhetőleg védeni fogja, s egyuttal utasítja s meghagyja erdőbíró Deák Péter atyáknak,

TÁRCSA.

A bányapataki új ásványos vizek Csik-szt-Imre határán. (Vége.)

Említve volt, hogy ezen források mérséke különböző, és hogy az 1. 2. és 3. számú ivóforrások, valamint a 2-ik sz. fürdő általában 6—8° R. mutatnak, míg az 1. sz. fürdő 18.° R. mérséklettel bír.

Az tény, hogy a használatba vett egyszerű fürdő viznek is — legyen annak alkalmazása belülről, vagy kívülről mint borongatásra, mosakodásra különböző hatása van, mind az egészséges, mind a beteges emberi szervezetre.

Csekély mérsékletű viz belsőleg használva elveszi ugyan a test melegét, izgatólag hat a gyomor és bélcsatorna működésére — fokozza hullámzatos összehúzódását az utóbbinak, s könnyen székkürölést okoz. A hideg víz a gyomor magasztott érzékenysége nagy hatással van, mérsékli azt, s hosszabb használat után eredeti állapotjára viszi vissza.

Ép oly szembeszökők a hidegfürdők hatásai is, ezek által is hideg vonatik el az életműveztől, a bőr és izmok ingerlékenysége fogyaszthatik, ellenben a csekélyebb érzékenységi bőr és izmok erősítetnek s azok beteges állapotai elenyésznek.

hogy ez irányban jelentését minden nyolcz napban megtenni ismerje szoros kötelességének.“

— **Andrássy gróf miniszterelnök felhívása** folytán a honvédek segélyezésének ügyében e hó 12-kén Pesten gyűlés tartatott. Az adakozók közül több mint százan jelentek meg, nagyrészt képviselők a jobb- és baloldaltól egyaránt. Az egybegyűltek a gyűlés elnökül Andrássy Gyula grófot, jegyzőjéül Szögyényi Lászlót közfelkiáltással megválasztván, a honvéd segélyezés ügyében követendő eljárási mód iránt tanácskoztak. A gyűlés erre nézve 30 tagu bizottmányt választott, mely a segélyezés módjára nézve javaslatot készít, s országsszerte újabb gyűjtéseket fog indítani.

VIDÉK.

Erzsébetváros 1870. máj. 19.

Mintha városunk most is csak Ebesfalva volna, oly ritkán van alkalom valamit olvasni arról a lapokban.

Csak vártam, vártam, hogy tüzzől pattant fiatalaink közül valamelyik, ha nem ma, holnap észlelni fogja e hiányt, s pótlására tollat ragad: mind hiában „a néma légbe nem vegyül csak legkisebbke zaj.“ Így nekem, invalidus katonának, reszkető tollal kell pótolnom, úgy a hogy lehet, a mulasztásokat.

Mióta a 25-ik honvédszázalaj kerete, a múlt év novemberében, kis városunkba nagy öröm és lelkesedés között bevonult, azóta itt ölnék ritka egyetértésben a közös hadseregbeli, helyett állomásozó dsidásokkal és polgárokkal. — E szép eredmény oroszlanrészre a derék tisztikart, s különösen az általános tisztletben részesülő Antos Ferencz őrnagyot illeti. Es ez nem a vidéki levelező kisvárosi lelkesedésének nyilatkozata, hanem a tiszta valóság halvány visszhangja. A ki a viszonyokat ismeri, tudja: hogy különösen az Antos őrnagy humanitása az, mely a különböző nemzetiségű elemekből álló honvédséget a legszebb egyetértésre tudta buzdítani; — melynek sikerült annyira népszerűvé tenni a honvédséget, hogy városunk szépeit maholnap restslni kezdik a dolgot, midőn ifjaink tömegesen katonákká lenni készülnek, s mi öregekül is csak azon busulunk: miért nem surolhatunk le éveinkből vagy 40%-ot, hogy még egyszer honvédek lehessünk.

A laktanya el van látva minden kigondolható szükségességekkel, sőt a kényelemre is jutott

Ép ily módon változnak az agynak, lélegző szerveknek, szívnek, és a vérérdényeknek, valamint a vizelet szerveinek működései és a hideg fürdő elhagyásával nagyobb munkásságra ösztönöztetnek. Nem lehet tehát kétkedni, — mily jótékonyan hatnak a bányapataki források az emberi szervezet tenyésztési érzéki körében annyi számos rendellenes állapokban és annál inkább minthogy annyi szabad szénsav és szénsavas vaselécselel, mas égvényes s egyéb földnemekkel birnak.

Azonban meg kell jegyeznünk, hogy számos más betegségekben épen nem ajánlhatók, mint p. o. nagy gyengeség és kimerültségben kifejlődött gumókorban, — vérhányásrai nagy hajlammal, anyaméh-vérfolyásnál, heves vértóulásoknál és szélhűdésnél a szív szerves betegségeiben és a nagy vérérdények kitágulásán.

De igen örvendetes és áldáshozó azon körülmény, hogy Bányapatak alsóbb mérsékletű források mellett, egy oly fürdővel is bír, mely csak 18° R. mi által elgyengült — elfogyott beteges egyéneknek, öregeknek, gyermekeknek alkalom nyújtatik, ezt számos bajoktól megmenekülésre használhatni.

Ha az ember a haldus olt folyótól öntözött barátságos, a tenger színe fölött nem magasan fekvő Csik felvölgyét, és a nagyon kedves, regényes Bányapataki fürdőhelyet tekinti, mely ódoros sűrű lombozatu erdőkkel szegélyezett hegyiségektől van bezárva, ha ezen vidék meglehetősen szelid égályi viszonyait, ez ásványforrások sze-

némi tekintet. Pompás nyári tornászati, s lövészet helyek rendeztek be, s tiszta öröm látni, mint veszen részt, a bámulók és érdeklődők nagy száma, a torna- és lövészet próbákon, mikor aztán munka végeztével, pro coronide nem hiányzik olykor olykor, a vendégek és őrnagy ur bőkezűségéből egy-egy áldomás is.

Nem rég próbamenetet tartottak honvédekink, Váralyáig, hol b. Bornemissza József, küllőmegyei honvédszázados, régi honvédtiszt egyenruhában lovagolva elibök, meghívta váralyai lakába, hol a kedélyes házi asszony, a nemes család, s ünnepi ruhába összesereglett falusiak örömszaja között, páratlan vendégszeretettel fűszerezett gazdag lakoma mellett pihenték ki a menet fáradoalmait. Hogy a lelkes pohárköszöntések, s a három a tánc sem maradtak el, emlitenem is felesleges, E rögtönzött falusi ünnepély is fényes czáfolata azon tendencziózus ráfogásoknak, melyeket itt ott az új honvédség ellenségei széthintgetni, nem átalloztak.

Városunkat közelebből, a vasut és megyerendezés kérdései tartják izgalomban. Nem is ok nélkül. Városunk életérdekeit mindkettő közel érinti, sőt azokkal válhatlan kapcsolatban áll. Hisszük: hogy kormányunk ezen kérdéseket — Damokles kardját városunk élete fölött — rövid időn, a közohajtás szerint fogja elrendezni.

Közelebből itt volt Nagy Jakab híres tilinkós hazánkfia. Várunk színészeket;*) a dalárda és lövés egylet megalakulását hasonlóképp várjuk, sőt reméljük is. Üdülő helyünk kevés. — Hogy a cukrárszat előtt, M. neni árnyas fái alatt, kioszk készüljön ohajtjuk, s miután erre nézve erőlyes főbiránk ígérteét birjuk, hisszük is. Ezenkívül, egyik fáradhatatlan vállalkozó barátunk, közelebből azon indítványt nyújtotta be illető helyre: hogy az ő Apaffi-kastélynak, postaház fölül lévő szeglet bástyája átvágatván, ajtókkal ellátva, átjáróvá változtassék, s a kastély keleti során elterülő hely fákkal beültetve, mulató helyé alakíttassék át. E vállalat bizonyosan kifizetné a fáradságot.

Addig pedig, míg a vasut hozzánk is elnyújtózkodnék; s a piaczi járdát kellő kövezettel láthatnók el; roham-kérvény készítésében járunk, mely szerint: rendelkezék a tanács, egy lövonatu óriás deregje készítése iránt, melyen a mostaniakhoz hasonló esős napokon, az áhítatos tömeg a templomok szt. iveri alá, a hivatalnokok pedig iródaik dolgozó asztalaihoz vekturáztathssanak,**)

regi Honvéd.

*) Ezek mult számunkban láthatólag, meg is érkeztek. Szerk.

**) E közlemény tárgyalalmaz miatt késett, azonban érdekessége most is megvan. Szerk.

rencsés összetételét valamint gazdag tartalmát szénsavas vaselécsben, szabad szénsavban, és ezek gyógyerejű hatását annyi bajokban tekintetbe veszi; ha továbbá a tiszta balzsamos levegőt, mely a vérképződésre és a lélegzésre oly jótékony hatást gyakorol.

Nem lehet elvitáznai, hogy ezen csak kezdetben levő gyógyintézet nem csak Erdély bármely fürdője mellett méltán megállhat, hanem hogy gyógyhatására nézve sokakat fölül is mul.

Igaz ugyan, hogy ezen fürdőhelynek még csak alapjai vannak meg, és még eltelhetik néhány év, míg nagyobb kiterjedést s a vendégeknek elegendő kényelmet nyújthat, mind a mellett remélhető, hogy a csik-szt-imrei előljáróság erőlyes tevékenysége s tett jelentékeny pénzáldozatok következtében ezen czél nem leendő nagyon távol — s néhány év alatt meg fog történni minden, hogy egy fürdőhely követelményeinek megfelelhessen — a kezdet már is meg van téve több barátságos, meglehetősen berendezett lakását és egy kis vendéglő állanak rendelkezésre, — az ivókut, fürdő jól bevannak foglalva és sétányokról is leendő gondoskodva, kenyeret, húst, majorságot s egyéb élelmi czikkeket Csik közelfekvő falvai szolgáltatnak, — s egyszersmind minden megtéteik, hogy a fürdővendégek a lehetőségig kielégíttessenek.

Worell József, orvostudor.

Lajthántuli dolgok.

Odaát immár megindultak a választási mozgalmak, melyek azonban nem nagyon hasonlítanak a mieinkhez. A határozott és élesen elkülönített pártalakulás nem igen erős oldaluk a mi szövetségeseinknek, s így most még nem igen lehet még csak hozzá is vetni, hogy a új követek mily állást foglalandnak el a kormányval szemben. Érdekes megemlíteni, hogy a gyász-emlékü Bach báró is föllép, mint követjelölt és pedig Bécs egyik választó-kerületében. Meglátjuk: az ötvenes évek óta mennyit változott ő excellentiája — ha ugyan egyáltalán változott. — Beust gróf még mindig betegeskedik.

KÜLFÖLD.

△ FRANCZIAORSZAGI hírek mély nyugalomról és csendről tanuskodnak. A lapok, újabb események hiányában, a val foglalkoznak, hogy mily helyzetet foglal el majd a franczai cabinet Rómával szemben, ha a csalhatatlanság ki lesz mondva. Sokat beszélnek Ollivier állítólagos sürgönyéről, melyet ideiglenes külügyminister korában — óvó figyelmeztetésül — Rómába küldött volna. Egyébiránt sokak szerint nem áll az, hogy a franczia őrség eshetőleg kivonulása Rómából, már kijelentett volna.

OLASZORSZAGBAN, a forradalmi mozgalom ama számos hír dacára, melyeket a hivatalos források, leveretéséről hoztak, még mindig emelkedőben van, sőt egy párisi magánsürgöny jelentése szerint a franczia cabinet arról értesült, miszerint Olaszországban igen nagy forradalmi kitörés készül. — Ama Nathan József nevű egyénről, kinek neve, mint a Svajczból Olaszországba törő szerencsétlen csapatok vezetője, legújabbán többször említett, a Temps azt írja, hogy Mazzininak természetes fia és 1850 körül született. Ifju éveit anyjával együtt Lugano mellett tölté, hol Mazzini szinte igen gyakran megfordult. Itt az ifju évek óta volt atyja összeesküvési kísérleteinek tanuja. Később maga is részt vett bennök s már a múlt évben más conspiratorokkal együtt Milanoban elfogatott. Akkor kegyelmet kapott, de legújabbán ismét megjelent egy csoporttal s midőn látá, hogy a felső-olaszországi nép az ő kalandos terveit előmozdítani nem igen hajlandó, 48 órai séta után ismét vizsztatért Svajczba.

LISSABON-ból azt írják, hogy Saldanha herczeg köriratot intéze Portugal külföldi képviselőihez, melyben a legutóbbi események, s a kormány jövő politikáját ismerteti. Föllépésének okául a herczeg az előbbi cabinet alkotmányellenes eljárását, s az ország elégedetlenségét hozza fel. Ő többször ajánlá a királynak, hogy bocsássa el a miniszteriumot, s nyíltan kimondá, hogy a forradalom kikerülhetlen, ha a gyűlölt férfiak még tovább is kormányon maradnak. Május 18-kán még egyszer figyelmezteté a kormányt a helyzet komolyságára, s midőn ez sem használt, életét kockára tette, hogy szerencsétlen hazáját megszabadítsa.

Ezután leírja az államesinyt s így szól: „Vallás, igazság, erkölcsiség, trón, nemzeti függetlenség, megtakarítások és szabadságok ez ama hét szó, melybe az miniszterium programja röviden összefoglalható.“ Ezekon kívül főleg a pénzügyek képezendik a miniszterium gondoskodásának főtárgyát. Ez utóbbi legvalószínűbb, mert Saldanha ur tudvalevőleg saját pénzügyi nyomora folytán szánta el magát az erőszakra.

BUKAREST, jun. 12. A 2-ik választó kerületben kétes a választási eredmény. Pitestiben

jelentékeny kihágások történtek a választásnál. A szétosztásra való többszöri felhívás után, és miután Bratianonak egy párthive rálőtt Economo államügyészre, — a katonaság is tüzet adott, melyre 4 polgári egyén halva maradt, és 23 katonaság sebesült meg. A nyugalom már helyre van állítva.

A közönség köréből.

Nyílt kérés ifj. gr. Haller Ferenczhez, a nyílttéri rovat napi hőséhez.

A napi és heti sajtó, hol kalappal, hol a nélkül is, de minnannyiszor ajtóstól, hozza az ön — fejjel kurtább — ferdtéményeit; meghasonlott szelleme tusára hívja ki az egész világot, ugy látszik, benne van a nyílttéri czikkezésben, kétség kívül, erre szenvedélye mellett idővel és pénzzel rendelkezik.

En tisztelem önnek korát, s ezen indokból hajlandónak nyilatkozom legutóbb ellenem irányzott nyílttéri cikkére is felelni, nem csak, sőt miután több szószaporításra is biztos kilátásom lehet, szellemi röptében önt hűsítőkkal kísélni, — az ön szenvedélyét, nálam pótolandja a kor iránti tisztelet által keltett kötelességérzet, az időt valahogy meggazdálkodom magamnak, de a pénzt gróf ur, ha már csakugyan nyílttéri cikkekre van kedve, tegye ki ön, mert nekem hirlapi sárba vetni való pénzem nincs, ugyanazért fölkérem küldjön 1000 frtot o. é. a „M. P.“ szerkesztőségéhez oly utasítással, hogy az a gróf ur cikkeire vonatkozólag általam küldendő cikkek kiadási költségeit említett összegből fedezze.

Hogy ezt teendő, gróf urat terhes jövedelme áttekintésétől is megóvjam, kijelölöm azon alapot, mely önnek birtokában van, s melyhez ön ugy is csak amugy ingyen jutott.

Emlékezni fog gróf ur, hogy azon néhány hónap alatt, midőn ön főispáni tisztétől fölfüggesztve volt, s mialatt én 3 frtért az ön „viselt dolgai“ miatti vizsgálatnak kötetekre menő jegyzőkönyvét kőrmöltem, a nélkül, hogy a haza — vagy vármegye érdekében csak egy árva tollvonást is tett volna, jogtalanul az állampénztár s oda adózó nép nyilvános megkárosításával szedegette ki havonkint a tetemes főispáni fizetést, (ezt meglehet már nyíltan mondani, hisz Lónyai már elment), — ezen havi részletek jóval felül mennek az 1000 frton, saját uri maga is irhat reá néhány cikket, s e mellett még mindig megmaradhat azon 1000 frtja, melyet a „M. P.“ szerkesztőségéhez elküldjön.

Kérem értesítsen elhatározása felől.

Szentiványi Kálmán.

VEGYES.

* Gr. Batthyány Lajosért a múlt pénteken délelőtt nagy gyászmise volt Pesten. Az egyház, melybe csak jeggyel lehetett bemenni, szorongásig megtelt. Jelen voltak ott az alsó- és felsőház tagjai, miniszterek, hatóságok, testületek. Az alkalommal a Mozart felsőges requiemjét játszásk ottan, megható szépen.

* A „Kolozsvári Közlöny“ következő figyelemre méltó indítványt tesz: 1871. márczius 12-ike nevezetes nap az összes magy. színészetre nézve. Erapon lesz ötven éve, hogy az első magyar nemzeti színház t. i. a kolozsvári (1821 márcz. 12-kén) megnyílt, „Zrinyi Miklós“ előadásával. Hangsúlyozta a prologot mondó P. Horváth Dániel, hogy: „a színjáték honi nyelve állandóul még nem folytathatott, mert nem volt tulajdon háza;“ miután az itteni az első állandó épület, mely a magyar színművészetnek emeltetett, (a pesti nemzeti színház, mint tudva van, csak 1837-ben, következőleg 16 évvel később jött létre,) ohajtandó volna, hogy ezen korszakot alkotó nap minél fényesebben megünnepelessék, és hogy ez alkalommal a magyar színészet még élő mindazon jelesei is közreműködjenek, kik a kolozsvári nemzeti színháznak valaha tagjai voltak.

* A honvédelmi miniszterium a politikai hatóságoknak s honvédparancsnokságoknak térképet nyújtott a honvéd-lovaság s gyalogság beosztását, elhelyezését illetőleg, hogy könnyebben tájékozhasssák megukat.

* A szeptemberben történendő honvédségi tiszti előléptéseknél két tábornok is fog kinevezettni, mely rang jelenleg még nincs a honvédségnél. A hir Pongrácz és Máriássy ezredeseket nevezi meg jelöltekül.

* Miért ritkulnak színpadokon mindinkább az „első szerelmesek“? kérdi egy párisi tárczairó s következőkép felel rá: Ma már nem udvarlunk a hölgyeknek, hanem két szivar között igyekszünk őket meghódítani. Ha bármi gyenge ellentállásra találunk, a faképnél hagyjuk őket. Hogy várhatják ekkép önk, hogy az ifju pályára lépve, elszánhassa magát arra, hogy „szeretlek, imádlak“ szavakat kiabáljon, midőn tényleg senki sem ejti ki már e frázist. Egy véu iskolamester hangját és mozdulatait utánozza tehát, ki rég elfeledte, hogy mi az a szerelem s ezért természetiséget hasztalan keresünk benne.

* A tordai Casinó-egylet erkölcsi kötelme érzetében a hála-kegyelet adójának kifejezést adandó f. évi januárius 11-én kelt határozatával dicső emlékü első független felelős miniszterelnök, néhai gr. Battyányi Lajos emléksobrara két gyűjtő ívet bocsátott ki, melyek egyikét egyletijegyző tanár Váradi Károly másikat egyletitag ügyvéd K. Nagy Imrének kézbesítette. Az ezen két iven összesen begyűlt pénzösszeg a névszerinti adakozások szerint, — így következik; b. Kemény György 20 frt, Miksa Elek 5, Székely Elek 5, Osztján testvérek 4, K. Nagy Imre 3, ifj Székely Elek 3, Szentkirályi Gábor 2, Déési Sándor 2, Bláha József 2, Harmath Márton dr. 2, Szigethi S. 2, Bogdánfi Dani 2, Wolf Gábor 2, Nagy Miklós 1, Székely János 1, Almási János 1, Székely Miklós 1, Korodi János 1, Domján Miklós 1, Abl Ernő 1, Nagy Mihály 1, Albert J. 1, Velits Ödön 1, Virágh B. dr. 1. dr. Bod Elek 1, Szabó J. 1. Sztépéri A. 1, Finta M. 1, dr. Wolf Gy. 1, ifj. Daniel Imre 1, Blumenfeld J. 1, Fekete F. 1, Májai I. 1, id. Sztépéri J. 1, Hátskuj testvérek 1, Biluska testvérek 1, Velits S. 1, Retezár és Harmath 1, Harmath Kristóf 1, Ajtoni J. 1, Váradi K. 1, Horváthi K. 1, Demény Andor 50 kr Manaradiann G. 50 kr, Molnár Geiza 50 kr, id. Biluska J. 50 kr, Dániel F. 50 kr, tesz 85 f. 50 kr, azaz nyolczvanöt forint ötven kr. krt o. é. Alólírott szerencsés volt ezen pénzösszeget a „Pesti Napló“ t. Szerkesztőségének átkezelni, hogy rendeltetése céljára juttattassék szabadjon kérem a nyilvános beszámolás érdekében az adakozási névsornak az adományozott összegek kitételével lapjábni közzétételét. Teljes tisztelettel maradok, Torda 1870, junius 4-én k. Nagy Imre.

* Tűzkrónika. Ismét tűz volt Pesten, mi egy idő óta majd minden 2-od 3-ad nap megtörténik; az üllői uton 67 sz. a háznak pin-czéjében gyult ki, melyben a felette levő fűszer kereskedéshez tartozó nagy mennyiségű fűszerárak, mint czukor, kávé, olaj, borszesz stb. volt felhalmozva; a kár több ezer forintba megy s biztosítva volt. Ugyancsak Pesten tűz támadt egy más kereskedésben is, de ez hamar észrevétetvén nagyobb kár nélkül eloltatott. Baján leégett az ujonan épült emeletes cserép-fedelű, takarékpénztár fedele fényes nappal egészen. Borzasztó égés volt a Konstantinápoly egy részét kitevő Párában; a vész oly dimensiokat vett, mely századonkint alig egyszer fordul elé; romba dültek a tömör követségi paloták, consulatusi lakok templomok színházak; összesen több mint 7,

monda: hétezer ház égett le; a kár milliókra megy; legutóbbi tudósítás szerint a hatalmas Bréma egy ehhez hasonló catastrofának színhelye, a tűz egy raktár mellett forgácsok közt gyufával játszó gyermekek gondatlanságából eredt, s midőn e sorokat írjuk a város még mindig ég. Jégkrónika. Pünkösöd másodnapján koromlai pusztán oly sűrű és nagyszerű jég esett, hogy a vetéseket mind teljesen letaroltak kiszámíthatlan károkat okozott hasonló szomorú híreket, hallunk az ország más vidékéről, jelesen a szásztföldről s csak fél vigasztalásul vehetjük azon jelentést, hogy a hol nem járt jég, ott legalább a vetések dusak, nagy kiterjedésű jégverések voltak Komárom és Györmegykék egyéb területén is. Itt a jég esővel volt bár vegyítve, de majd galamb tojásnyi nagyságánál fogva, a ledöntött vetésekben melyek aligha felélednek, még is sok kárt tett. E szomorú híreket megdöbbenítővé teszi azon körülmény, hogy a jégverések az idén a hól jelentkeznek rendkívüli romból erővel lépnek fel. Apróbb jégeső volt Kolozsvárt és Magyar Derzsén is.

* **A kalap-levétele eredete.** E szokás elen már régóta küzdenek az angolok, mivel szerintők az szolgáltság jele. Most Dickens lapjában, igen érdekes magyarázatát adja a dolognak. A rómaiak terjedése idején a régi gallok és britteknél egy szerintők kiállhatlan szokást találtak életben, t. i. azok gyakran egész térdig érő ropant kőcztömeggé hagyták hajukat megnövesztetni a mi sok bűznek és rutságnak lett fészkevé. Ezért a rómaiak a meghódítottaknak levágatták hajukat, úgy, hogy ezután a megnyírott fő a hadi szolgáltság jele lett, és csak a szabad népfőnököknek, majd később a hercegeknek és nemeseknek kiváltsága volt hosszú haját hordhatni, míg ellenben a szolgáltnak gyakran le kellett uruk előtt fővegüket emelni, hogy megmutassák, miszerint hajuk le van nyírva, s mint a rabok a bilincset hordják a szolgáltság bélyegét. A kalapleemelés tehát körülbelől azt jelenti: „Ime! uram nézd, én neked rabszolgád vagyok!”

* **A „M. All.” írja.** A Pápa a magyar püspöki kar előterjesztésére f. é. május 6-án kelt apostol brevije által kellő indokokból megengedni méltóztatott, hogy a szombatnap bójt egész éven át megszünik, pénteken pedig bármily zsiradékkal lehessen főzni. Az ország hgyprimása főpásztori körlevélben kellő magyarázattal hirdette ki ezen apostoli brevét. A zsiradékkal való főzés bójti napokon, tudunkkal már több év óta meg volt engedve.

Jegyzéke

azon egyes urbéri pereknek, melyek a marosvásárhelyi k. urb. törvényszéknek június 18-kán tartandó nyilzános üléseiben előagatni fognak.

Pótülnök Gyárfás József által.

Gr. Bethlen Camillának kiscsergedi volt urbéreszek e. közhelyek elkülönítéseért.
Gr. Pejachevich Márknénak ny. szentannai Molnár Pál örökse i. székelő örökség.
Pataki László özv. Zsombori Pálnénak m. sámsongi Binecza Tanaszi György e. majorsági viszony.
Ugyanannak m. sámsondi Bartha András, Birtalan Kenyeres Márton, Kopnczi Samu, Kados János, Laczka János e.
Balla István és társai vajai Moldován Simon Gy. és társai ellen.
Gr. Toldalagi Viktor koronbai Karácsoni János, Karácsoni Karácson e.

Pótülnök Bodilla János által.

Marosvásárhelyi Koronka Martonné m. bergenyi Marosán Kándit és Bogdán Péter e. székelő örökség.
Iktári gr. Bethlen Domokos m. bergenyi Hosszu Tódor e. székelő örökség.
M. bergeni Csizmas Vaszi m. vásárhelyi Pál Károly e. urbéri viszony.

iktári gr. Bethlen Domokos bedei Bölöni György, Falnyéi Jánosné és Bakó Mihályné ellen székelő örökség.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi m. kir. ítélő táblának 1870. június 20 és következő napjain tartandó nyilvános ülésein előadandó ügydaraboknak.

I. Tanács, polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly által.

Löv Johann Szászváros közönsége e. 1186 frt 67 és fél kr i. A fogarasi ágóthai egyháznak leményi Pap Brán János e. birtokh. i. Nalázi Karolinának Betegh Kelemen e. 2444 frt 7 és fél kr. Marosvásárhelyi kiscsergedi pénztár egyletnek Elekes Antalné Simén Juliána hagyatéka e. 210 frt i. Kimakovits Antalnak Glaver Ferencz és Fernolend Johan e. zálogjog elsőség i. Bökös Ádámnak Farkas János e. zálagos föld i. Buzogány Jánosnak Buzogány Mózes e. végrendelet megsemmisítése i. Vég Benjamine és társainak Szővérdi József és neje e. zárlat iránt. Makrai Lászlónak Borbáth Antal e. egy föld i. Graur Sándor Stetter Sámuel e. 32 frt haszonbér hátrlék i. Makária Máriának Skarcza János és Dóta Dium e. igény pere. M. Igen mezőváros közönségének özv. kis Sámuelné e. a város bikájának kibocsátása i.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

Kendeffi családnak Livadia s több községek s bir-ellen a vulkáni revindikált havasok visszaadása i. Ugyan annak ugyanaz e. a sevoleje tate rév havas i. Az orlati serfőző társulat Dr. N. Zekeli e. 2000 frt i. Reichberg Lőrincz B. Bánffii Zsigmondné e. 11400 frt i. Gr. Kun Kata Berde Áron és b. Löventhal Samuel hagyatéka e. igény keresete. A. Andre Matildnak Morscher Károly e. 2100 frt i. Özv. Buda Miklósnénak Makrai Klára ellen fekvők iránt.

Előadó k. t. bíró Gyarmathi Sámuel által.

Novák Bogdán Horváth Mihály e. 107 frt 51 kr i. Grünbaim Kálmán Vajk Todor e. 39 frt 30 kr. 73 frt 13 kr és 58 frt 96 kr i. Moldován Pavelnének Vaszilikaelui Ispász György e. sommás visszahelyezés i. Somogyi Balintnak Ehrentleczberger Péter e. 243 frt 56 kr i. Gersch Ábrahámnak Lurka Mihaila e. visszahelyezés i. Adorján Imrénnek Kolakovszki Theodor e. 20 frt házbér i. Kolumbén Ferencz e. Apór Ilonának b. Apór János és társa e. végrendelet megsemmisítése i.

Előadó k. t. bíró Endes Gábor által.

Ehrmann Samu Andre kellin e. 100 frt kártérítés i. Pojenar Juon Naum Tnasztaszie e. egy telek kiadása i. Bozga Irimianan Budjuon e. tulajdon jog elismerése i. Lukacs Károlynak Dombi János e. kártérítés i. Deési társalkodó egyletnek Brenesán Albert e. 10 frt részvény díj i. Apór Gyulának Miklós István e. 100 frt i. Sebestyén Istvánnak Cserefalva közönség e. birtokh.

Előadó k. t. bíró Szolga Miklós által.

Grigucze Affmia s társ. Grigucze György e. hagyatékából rész kiadása i. Gombos Mihály Kocsis János és Todor István hagyatéka e. birtok rész végrehajtás alóli kiszakítás i. Dobolyi Ferencz Pataki László és társa e. kiszakítás i. Iestine Ilyés Kerekes Lajos és társa e. 250 frt. 48 kr i. pere — 100 frt leszállított ügye. Bándi Péterné György Amáliának Bándi Péter e. 33 frt 66 kr tartás és lakhely i.

Előadó k. t. pótbíró Déesi Farkas által.

Balint László Balint Jánosné Szabó Erzsébeth e. egy telek tulajdona i. Derzi Lőrincz és neje Kolesza Lajosné Bodor Rachel e. zálagos fekvők kibocsátása i. Szekeres Sándor Czitrom Hersch e. e. 130 frt i. Malász József Schuller Frigyes e. 818 frt 24 kr és 36 frt 9 kr i. Sámkerék községe Sándor Miklós e. som. visszah. i. özv. Zejk Józsefné gr. Toroczai Juliána Jambor Zaharia e. egy allodialis telek jövedelme i. Szegedi István Dali András e. több fekvők tulajdona i. Inze Mihály Toth Antal hagyatéka e. sommás visszahelyezés i. Zárug Jánosné Lázár Rebeka Pollák Jakab és fia és Zárug János e. tulajdon igény keresete. Marillai Jusztina László Ignác és Dobre József e. tulajdoni igény i. Gr. Teleki György Haraga Kristóf e. kártérítés i. Kokelni Mihály Posonyi Jánossal fennforgó ügye. M. L. Bidermann és gr. Lázár Mór társulat Portik oras Ferencz e. 59 frt 87 i. Nurián tesvéreknél Simai László és Richtzeit Sigmond e. 450 frt i. Menyhard József Harsian Mihaila e. Gyárfás Imre és társ. özv. Ugron Jozsefné Székely Borbára e. 440 frt i.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal által.

Weber József Mandl Dávid e. 2392 frt 88 kr i. Buksia Nikolae és társ. Brana Juon és társai ellen birtokh. i. Szász Bukurnak Csucianu Nicolai e. 107 frt 20 kr i. B. Győrfi Zsigmondné e. 37 frt i. Schuster Frigyesnek Fernengel Mihály e. 187 frt 50 kr i. Özv. Kelemen Andrásné és társ. Csirjek István és t. e. tulajdonjog i.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter által.

Mánya Dávid — Eröss Felk mint csikszeredai tanácsi testület elnöke e. 120 frt i. Moha Mátyás Szántó János e. 40 frt s j. i. Larion Isipoiának Andrei Juonu és társa e. 33 frt 33 és fél kr i. Demian Petrunak Goldstein Bernát e. 83 frt i. Zegreanu Máriának Beligán Zacharia e. birtokh. i. Huszar Sándornak Szilágyi S. és t. e. 53 frt 67 kr i. Balázs Jánosnak Orosz Alajos e. 21 frt i. Regliau Gavrilának Toma Frigore e. adósság iránt.

Előadó k. t. bíró Csergedi János által.

Puskariu Teodoru és társ. Herda Nikolai e. perköltség i. Larionu Zahariának Scridonu Todor e. 83 frt kártérítés i. Puskariu Leontenak Lierbanu Staciú Maria e. egy erdőrészt i. Crascium Sandi Ilienek Bubinka Dávid Eva ellen 24 frt i.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám által.

Gr. Lázár Miklós és társ. Czárán Antal és társa e. 500 frt haszonbér i. Bíró István Bíró András e. 31 frt 9 kr i. Bucher és Tellmann Zárug János e. 141 frt 18 kr i. Pakot Sándor Imre Pál e. kártérítés. Roska Antal Dáni Károly e. 77 frt 49 kr i. Foris Lőrincz Foris Antal e. 88 frt i. Popp Ottilla Bischof József és Lá-Pál-Oszkár e. tulajdonjog i.

Előadó k. t. bíró Ilyés Károly által.

Dobrán Petra Veress János e. birtokh. i. Déda községének gr. Rhédey Lajos e. birtokh. i. Madaras Mihály Tamás Györgyné e. 30 frt i. Kerekes Józsefné Kerekes Ferencz e. visszahelyezés i. Drotlef Johannak Seivert András e. 15 frt i. Dániel János József Schneider ellen zálog iránt.

III. Tanács, bünyügyi ügyben.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon által.

Vesztemián Lázár és társ. lopás i. Fried Gáspár né és társ. család i.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Ferencz József e. sulyos t. sértés. Rosianu Juon lopás. János Lajos és Nagy Lajos e. lopás.

Előadó k. t. bíró Spech Adolf által.

Vittu Petru és társ. e. tolvajság. Raszán Niculae e. gyújtogatás i. Mezei András e. sulyos t. sértés. Dengel Tamás és társ. e. a közhivatal kötelességei elleni kihágás. Ziegler András e. tolvajság. Schuster Emilia és társai e. tolvajság. Mihu Juon e. a közh. kötelességei e. kihágás.

Előadó k. t. bíró Stojka Antal által.

Zsurzs Todor és társai e. tolvajság. Miskian Pavel és társai e. nehéz testi sértés és család. Dregán Juon lui Juon és társai e. sulyos t. sért. Moráriu Áron e. testi sértés i.

Előadó k. t. pótbíró Mégai Ferencz által.

Iván István e. sulyos t. sértés Dregan Postea Juon és társ. pénzhamisítás. Vacarin Nicolae és társai e. tolvajság. Lingner János és társai e. ecület biztonság i.

IV. Tanács, úrbériügyben.

Előadó k. t. bíró Grúz István által.

Petroi János és társainak Kenderesi Mihály e. egy majorsági telepítmény i. Sándor Mihálynak Simon András egy székelő örökség i. Ribiczkei Antalnének Merza István e. egy belső telek és külsőségei visszaadása i. B. Orbán János és nejeinek Bumboj Istvánné e. majorság természetű külsőségek i. Gr. Mikó Györgynek Kádás Vaszi e. egy majorsági telek állomány i. Boicza és Tolmácsel községeknek a szásznemzeti egyetem e. a farkas nevi havasi legelő kizárólagos használat i. Nagyenyedi ev. ref. főtanodának Toja Gavrilla és társa e. egy megváltható telek i. Mik Gyorgyennek özv. Kendeffi Farkasné e. egy belső telek s külsőségei urberi természetээр indított urbéri ügyei.

Bécsi börzei árkelet.

(1870. június 17)

5% metalliques	59.85
5% nemzeti kölcsön	68.40
860 államkölcsön	95.20
Bankrészvény	719.—
Hitelrészvény	255.20
London	118.80
Ezüst	116.75
Arany	5.69
„ 20 frankos	9.49 ¹ / ₂
Földt. ment. kötvény erd.	77.50
„ „ „ magyarh.	80.—
„ „ „ horvát-slavon	83.—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Horváth Gáspár.